

นโยบายที่ ๗

การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ จะเกิดประโยชน์แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก หากประเทศไทยเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ ให้พร้อมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน กระทรวงศึกษาธิการถือว่ามีบทบาทสำคัญในการเตรียมการด้านทรัพยากรมนุษย์ จึงได้ดำเนินการด้านพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การพัฒนาความรู้ความสามารถนักเรียน นักศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และประชาชน ส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพ ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้การสอนด้านภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งขยายความร่วมมือด้านการศึกษา และการประชุมที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๕๙

➤ การบรรยายพิเศษเกี่ยวกับระบบงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่คณะผู้แทนจากกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ รองศาสตราจารย์กำจร ตติยกวี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้การต้อนรับ H.E. Mr. Bongsey Vissoth รัฐมนตรีประจำกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง แห่งราชอาณาจักรกัมพูชา พร้อมคณะ รวม ๑๙ คน ในโอกาสเดินทางมาศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิรูประบบงบประมาณ และระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๔ - ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยได้จัดบรรยายสรุปเกี่ยวกับระบบงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้วงหัวข้อ “Experiences in Budget Reform”, “How to Prepare Budget Request” และ “Roles Line Ministry in Reporting & Monitoring”

➤ การประชุมระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเกี่ยวกับนโยบายด้านการดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์) และคณะได้เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเกี่ยวกับนโยบายด้านการดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย (Asia-Pacific Regional Policy Forum on Early Childhood Care and Education) ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ เมือง Putrajaya ประเทศมาเลเซีย หัวข้อหลักของการประชุม คือ “The Transformation Power of Early Childhood : Innovations for Inclusivity and Quality” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายในภูมิภาคได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ประสบการณ์ในด้านการดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย รวมถึงร่วมหารือเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ และทั่วถึงสำหรับเด็กทุกคน โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ ได้เข้าร่วมแสดงวิสัยทัศน์ และทำที่ของประเทศไทยที่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาและให้การศึกษาดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งกำหนดนโยบายที่จะให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และให้มีการบริหารจัดการโดยใช้กลไกการบริหารงานของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเป็นกลไกขับเคลื่อน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประเทศให้เป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ ได้มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายสุภัทร จำปาทอง เข้าร่วมการประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑ โดยที่ประชุมได้มีการหารือเกี่ยวกับเนื้อหาของแถลงการณ์ปุตราจายา (Putrajaya Declaration) ที่ให้มีความร่วมมือในด้านการทำวิจัย การสร้างนวัตกรรม

และการแลกเปลี่ยนบทเรียนระหว่างกัน ซึ่งที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายด้านการดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑. การผนึกความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อการจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยภายใต้กรอบปฏิญญาปุตตราจายา เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ สามารถจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยได้อย่างครอบคลุม และมีคุณภาพ
๒. การส่งเสริมความเข้มแข็งในโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการด้านการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศต่าง ๆ
๓. การรณรงค์ให้มีการเพิ่มรายจ่ายของรัฐในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยร่วมมือกับภาคเอกชน
๔. การพัฒนาหลักสูตรและวิชาชีพครูโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางและการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กเล่นเพื่อเรียนรู้

➤ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ นายสุภัทร จำปาทอง รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม Hyay Regency เพื่อเตรียมการสำหรับการประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีศึกษาจีน - อาเซียน ครั้งที่ ๒ ร่วมกับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน (SOM-ED Leaders) จากประเทศบรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และรองเลขาธิการสำนักเลขาธิการอาเซียน เพื่อหารือเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจีน - อาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) ตามข้อเสนอของกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกันใน ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) การพัฒนาความร่วมมือในรูปแบบใหม่ในทุกระดับ ๒) การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านภาษาและวัฒนธรรม ๓) การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนครูและบุคลากรทางการศึกษา ๔) การพัฒนาความร่วมมือด้านการอาชีวศึกษา ๕) การผลิตบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นผ่านการดำเนินโครงการร่วมกันและการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนหน่วยการเรียนรู้ระหว่างกัน และ ๖) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นควรให้สำนักเลขาธิการอาเซียนจัดทำ “แถลงการณ์ร่วมเรื่องการพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างอาเซียน - จีน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ (Joint Communique on the Development of Action Plan for ASEAN - China Education Cooperation in Support of the ASEAN Work Plan on Education 2016 - 2020)

➤ การประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีศึกษาจีน - อาเซียน ครั้งที่ ๒ ในเทศกาลสัปดาห์การศึกษาจีน - อาเซียน ครั้งที่ ๙ นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีศึกษาจีน - อาเซียน ครั้งที่ ๒ (2nd China - ASEAN Education Minister Roundtable Conference) ซึ่งเป็นกิจกรรมภายใต้เทศกาลสัปดาห์การศึกษาจีน - อาเซียน ครั้งที่ ๙ (the 9th China - ASEAN Education Cooperation Week : CAECW) โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวสุนทรพจน์ในหัวข้อ “Education Reform and Innovation” โดยมีสาระสำคัญกล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีทิศทางและบูรณาการองค์ประกอบของการศึกษาให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งในเรื่องหลักสูตร ตำราเรียนแนวทางการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู และการประเมินผลการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ ๑) การปฏิรูปตำราเรียน ๒) การปฏิรูปการพัฒนาครู ซึ่งจากการประชุมดังกล่าวได้มีการประกาศเจตนารมณ์ในแถลงการณ์ร่วมเรื่องการพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่าง

อาเซียน - จีน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ๕ ปีด้านการศึกษาระหว่างอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ (Joint Communique on the Development of Action Plan for ASEAN - China Education Cooperation in Support of the ASEAN Work Plan on Education 2016 - 2020) อันมีสาระสำคัญระบุถึงการดำเนินการตามผู้นำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตกลงร่วมกันไว้ในการสานต่อและยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีน สอดรับตามแผน ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ที่มุ่งเน้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. การพัฒนาความร่วมมือในรูปแบบใหม่ในทุกระดับ
๒. การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านภาษาและวัฒนธรรม
๓. การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนครูและบุคลากรทางการศึกษาระหว่างกัน
๔. การพัฒนาความร่วมมือด้านการอาชีวศึกษา
๕. การผลิตบุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นผ่านการดำเนินโครงการร่วมกันและการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนหน่วยการเรียนรู้ระหว่างกันตามความสมัครใจ
๖. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในด้านอื่น ๆ ตามที่ตกลงกัน
๗. การสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างอาเซียนและจีน

➤ **การประชุมคณะทำงานร่างยุทธศาสตร์การศึกษาของเอเปค ระหว่างวันที่ ๒ - ๔**

สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมโนโวเทค ฮาร์เบอร์ ดาร์ลิ่ง เครือรัฐออสเตรเลีย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์การศึกษาของเอเปค ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา และผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมการประชุมคณะทำงานร่างยุทธศาสตร์การศึกษาของเอเปค ซึ่งในการประชุมดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อยกร่างยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของเอเปค กำหนดแนวทางด้านการศึกษาของเอเปคในอนาคต ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากเครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี สหรัฐเม็กซิโก สาธารณรัฐชิลี สาธารณรัฐเปรู สหพันธรัฐรัสเซีย จีนไทเป และประเทศไทย โดยมีผู้แทนจากโออีซีดี และ Association of Pacific Rim Universities เข้าร่วมการประชุมด้วย โดยที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาเนื้อหาของร่างยุทธศาสตร์การศึกษาของเอเปค และมีความเห็นว่า ควรมีการกำหนดเป้าหมายการศึกษาระยะยาว และมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ ๔ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) โดยในส่วนของเป้าหมายของยุทธศาสตร์ของเอเปคด้านการศึกษา ประกอบด้วย

- ๑) การยกระดับและสร้างสมรรถนะตามที่ประสงค์ (Lift and align competencies)
- ๒) การส่งเสริมด้านนวัตกรรม (Accelerate Innovation)
- ๓) การส่งเสริมการว่าจ้างงาน (Increase Employability)

ซึ่งในส่วนของการขับเคลื่อนนโยบายการกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษาของเอเปค (Policy Levers for the APEC Education Strategy) กำหนดให้เอเปคร่วมมือกันดำเนินการดังต่อไปนี้

- การกำหนดผู้นำในระดับท้องถิ่น และระดับโลกโดยในแต่ละเขตเศรษฐกิจและสถาบันการศึกษามีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนางานของเอเปค
- การทำงานร่วมกับเวทีการประชุมเอเปคอื่น ๆ โดยเฉพาะคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค และคณะทำงานข้ามสาขาอื่น ๆ
- การหลอมรวมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ

- การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนนโยบายในการประชุมของเอเปคและกิจกรรมอื่น ๆ
- การพัฒนาแผนปฏิบัติการสำหรับยุทธศาสตร์และการรายงานผลความสำเร็จต่อการประชุมรัฐมนตรีศึกษาของเอเปค ครั้งที่ ๗ ที่จะจัดขึ้นในปี ๒๕๖๓

นอกจากนี้ ในระหว่างการประชุมดังกล่าว ดร. อมรวิชัย นาคทรทรัพย์ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้รับเชิญจากสำนักเลขาธิการเอเปค ให้บรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่อง “Education for Competencies, Innovation and Employability to Meet Future Economic Challenges : A Case of Thailand” โดยได้กล่าวถึงกรณีศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งท้าทายทางสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาคเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาเชิงบูรณาการในระดับภูมิภาค การให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเพิ่มสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพครู การประเมินผล การผลิตครูที่มีคุณภาพเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สเต็มศึกษา รวมทั้งการจัดการศึกษาแบบทวิภาคีเพื่อเตรียมคนสู่โลกแห่งการทำงาน